

DOMOVINA

Članek dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Kopij naj se izročijo pošiljati tiskarstvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za izdatke se plačuje kromirano tomoletno pristojbino ter od vsake pete vrate po 20 v. na vsakekrat; za večje inšerate in za mnogokratno inšeriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za šest let 2 kroni, katere naj se pošilja: Upravnik na „Domovino“ v Celju.

Nagodba z Ogrsko.

Parlament je svoje delo dovršil. Poslanci si lahko privoščijo počitnice. A ne tako ministristvo. Posebno Körberja še čaka najhujša naloga, dognati nagodbo z Ogrsko. Naša monarhija je zopet v razmerju — odpovedi.

Državna dvojčka, Avstrija in Ogrska, sta sedaj stara 35 let. In vse kaže, da sta se naveličala skupnega življenja ter se čutita dovolj stara in močna, se raziti in skrbeti vsak sam zase. Körber pa njima te samostalnosti nikakor ne privošči. Združiti ju hoče še za nadaljnjih deset let. To potrebo uvidijo pač tudi na Ogrskem, le priznati je nočejo, temveč skušajo iz te zadrege napraviti čimvečji dobiček za svojega negovanca.

Slovani sicer ne moremo spoznati, zakaj je to nasilno spajanje brezpogojno potrebno za obstoj države. Saj se pri tem ne gre toliko za politične koristi, kakor pa za — mažarsko govedo.

Ogrska si je priborila v teh 35 letih gospodarske skupnosti in vsled te skupnosti toliko ugodnosti, da bi morala vse storiti, da se reši nadaljni obstoj carinske zveze. Szellu bi bili hvaležni vsi trezni Mažari, če bi pomagal rešiti tako važno vprašanje. Saj avstrijski pogoji v tem oziru so zelo skromni. Seveda bi se moral pokazati Szell z vso odločnostjo moža, ne pa se udajati kričavim mažarskim šovinistom, katerim so tudi v tem perečem gospodarskem vprašanju običajne nagajivosti zoper Avstrijo več nego resnične koristi lastne dežele.

Minister Szell se v tem vprašanju še vedno ni izjavil, a odločen mu je le kratek rok. Go spodarski in parlamentarni položaj v Avstriji ne more več čakati v negotovosti, temuč je prav mogoče, da bo primorana krona poseči vmes, da se vsaj za nekaj mesecev reši mučnih skrbi.

Avstrija hoče imeti zajednost z Ogrsko na temelju upoštevanja medsebojnih koristi. Varovati se mora natanko ugled ene in druge polovice. Na tej podlagi bo zahtevala v najkrajšem času odločni „da“ ali pa „ne“.

Tozadavne obravnave se bodo vodile sedaj tembolj uspešno in temeljito, ker obojestranski vladi nimata več posla v parlamentih. Tudi Ogrska bo sedaj s svojimi grožnjami bolj previdna, kajti za časa parlamentarnega zasedanja je lahko kazala notranji razkol v Avstriji in na slabost njenega državnega zbora. Ker pa je vztrajal naš parlament v slogi in resnem delu, bo tudi boj z ogrsko nadvlado uspešnejši.

Avstrijsko ministristvo je popolnoma edino, a tudi obe zbornici stojita za njim enakih misli. Drugače pa so stvari v onostranski državni polovici. Szell ni gospodar v lastni zbornici, in celo v njegovi večini je dovolj upornih elementov. Odstop Szella bi nič ne pomagal. Avstrija ne vidi v Szellu načelnega nasprotnika. Avstrija ne misli Ogrski ničesar vzeti od tega, kar se ji je enkrat priznalo. Ne pusti pa si vailiti carinskega tarifa, v katerem bi se avstrijska industrija žrtvovala ogrski govedi in ogrskemu žitu.

Sicer ni carinska in trgovinska zveza v svoji sedanjí obliki bogve kakšne vrednosti za avstrijsko trgovino. Odjemanje naše industrije se na Ogrskem z raznimi odredbami vedno bolj

izpodkopava. Vsled tega mora naša industrija čisto hladnokrvno zreti v bodočnost, ako bi tudi res prišlo do ločitve carine z Ogrsko. Industrijski proizvodi v Avstriji, ki so na Ogrskem res nepogrešljivi, se bodo tudi v bodoče naročali, ako se carinsko ločimo. Saj ob svoji industriji Ogrska ne more izhajati, a naš uvoz ji ostane vedno tako po carini, kakor tudi neposrednem pridobivanju cenejši, kakor iz drugih dežel, ki bo moral itak iti preko Avstrije ter bi zapadel dvojni carini.

Obžalovati je samo ob sebi, ako se razbije velik skupni carinski obstoj. Toda carinsko razmerje, kakršno je že dandanes med Avstrijo in Ogrsko, ko se proizvodi naše polovice na Ogrskem bojkotirajo, pač se ne more imenovati skupno. S carinsko zvezo pa so spojeni tudi odmevi na našo notranjo politiko. In če odpadajo s to zvezo naša plačila za Ogrsko, nastopiti morajo splošne davčne olajšave.

In tako vidimo, da bi se z razdvojem carinske zveze pač žrtvovalo nekaj takozvane vi soke politike, davkoplačevalci pa bi le pridobili.

Interpelacija

poslancev vit. Berks in tovarišev na g. pravosodnega ministra glede vpisovanja slovenskih zadrug pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju.

C. kr. okrožno sodišče v Celju je s sklepom z dne 23. svečana 1902 opr. št. Firm. 2/2. Gen. I. vpis „Šaleške posojilnice“ in s sklepom z dne 26. majnika 1902 opr. št. Firm. 82/2. Gen. I. vpis „Posojilnice v Gotovljah“ odklonilo, ker obe imenovani posojilnici izdajata na imetnike se glaseče papirje; kot take je treba namreč smatrati v § 38 predloženih pravil imenovane hranilne vloge, ker se taiste izplačajo vsakemu, če se izkaže z vložno knjižico, kar pa glede na določbo § 93 postave z dne 9. aprila 1873 št. 70 drž. zak. in § 4 društvenega patenta z dne 26. listopada 1852 št. 253 drž. zak. ter dvornega dekreta z dne 22. listopada 1854 št. 293 040 brez posebnega dovoljenja ministristva ni dopuščeno. Dalje pa tudi označba firme baje ni popolna ter ne zadošča določba § 4 postave z dne 9. aprila 1873 št. 70 drž. zak., ker se glasi le: „Posojilnica v Gotovljah“, posojilnica pa bi pri svojem poslovanju sprejemala tudi hranilne vloge tretjih oseb, torej mora biti tudi to podjetje zapopadeno v označbi firme.

Mnenje c. kr. okrož. sodišča pa je pomotno. Že z razsodbo c. kr. najvišjega sodišča z dne 16. grudnia 1896 št. 14583 bilo je prvo vprašanje brezdvomno rešeno. Italijanski sodniki v Istriji so namreč leta 1895 naenkrat našli, da je poslovanje slovenskih posojilnic v Istriji v protislovju z določbami zadrugne postave, ker tudi od tretjih oseb, ki niso zadrugniki, sprejemajo vloge, izdajajo vložne knjižice ter ne izplačujejo vlog samo onim, na kojih imena se glase, ali ki so zato pooblašeni, marveč sploh vsakemu, ki donese hranilno knjižico; takšno izdavanje vložnih knjižic pa je isto kot izdavanje na imetnike se glasečih papirjev, ki je dopuščeno samo s posebnim dovoljenjem c. kr. ministristva. C. kr. najvišje sodišče pa je z imenovano razsodbo izreklo, da to mnenje istrijskih sodnikov o zadrugi postavi nikakor ni utemeljeno.

Na sličen način je c. kr. namestništvo v Trstu z odlokom z dne 5. julija 1898 št. 5838 hranilnemu in posojinemu društvu v Nabrežini prepovedalo sprejemati hranilne vloge od neudov ter izdavanje vložnih knjižic, ker ni izrečena omejitev, da se vračajo vloge le v vložni knjiži imenovanim osebam ali njihovim pooblašencem, ter imaje te vložne knjige potemtakem znače na imetnike glasečih se papirjev. Toda c. kr. ministristvo za notranje zadeve je z naredbo z dne 27. kimovca 1898 št. 32081 to prepoved c. kr. namestništva v Trstu z ozirom na določbe ministristvskega ukaza z dne 7. listopada 1896 št. 36062 in 26. listopada 1897 št. 25422 kot nepostavno razveljavilo.

Vprašanje glede sprejemanja hranilnih vlog od neudov in izdavanja vložnih knjig je torej definitivno rešeno za sodišča, kakor tudi za politične oblasti.

Kar se tiče firme: „Posojilnica“, omeni se, da ima posojilnica po pravilih samo namen dajati svojim članom posojila. Zadrugna firma označuje torej s svojim imenom „Posojilnica“ do cela predmet podjetja, t. j. dajati posojila. Sprejemanje vlog pa ni namen zadruga, torej tudi ne predmet podjetja, marveč samo sredstvo, da se doseže namen. Predmet podjetja je le dobava kredita za zadrugnike; kajti le to opavilo je posebno omejičeno na zadrugnike.

Čisto napačno je torej domnevanje, da bi se morala, ako zadruga sprejema hranilne vloge tudi od neudov, ta okolnost na vsak način v firmi označiti, tako, da bi bila firma: „Posojilnica“, ki ni zaznamovana tudi še kot „Hranilnica“ protipostavna.

Na Štajarskem je nič manj kot 40 v „Zvezi slovenskih posojilnic v Celju“ združenih posojilnic, od katerih pa imajo samo one v Jarenini, Mariji Snežni, Ptuj, pri Sv. Emi, Sv. Kunigundi na Pohorju, v Šmarju in Št. Ilju v Slov. goricah tudi pristavek „hranilnica“. Vsa ta posojilna društva so vpisana z oznakom „Posojilnica“, ter se je vedno smatralo, da to oznamenilo zadostuje in se strinja z določbo § 4 zadrugne postave.

Na isti način vpisalo se je brez pomislekov na Kranjskem, Koroškem in Primorskem veliko število posojilnic z enako firmo.

Čudno je, da se delajo v novjšem času pri ustanovitvi slovenskih posojilnic iste ovire kakor že leta 1896. To ni nič drugega kot nagajivost, s katero se hoče ustanovitev ter razvoj slovenskih denarnih zavodov preprečiti.

Ker se s takim postopanjem novim zadrugam delajo nepotrebne ovire in nepotrebni stroški, katerih jim nikdo ne povrne, in ker se s takim postopanjem krši določba § 2 ces. patenta z dne 19. avgusta 1854 št. 208 drž. zak., ki ukazuje sodnikom, da ne smejo strankam z omahljivostjo ali z zavrnitvijo prošnje radi nebitvenih formalnih nedostatkov škode provzročevati, — vprašajo podpisani ekacelencu gospoda pravosodnega ministra:

Je-li isti pripravljen potrebno ukreniti, da se pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju alične nagajivosti pri vpisovanju slovenskih zadrug v naprej ne bodo več dogajale?

Podpisal.

Celjske in štajarske novice.

(Vabilo na naročbo.) Minulo je zopet polletje. Obračamo se do cenjenih prijateljev in somišljenikov, da ob tej priliki opozore znanca na naš list in jih pridobé naročnikom. List bode kakor dosedaj tudi v bodoče stal trdno za narodna prava in pospeševal z vso vneto narodno gospodarstvo ter nezavisno deloval v prid in hasek milega naroda. Nam so podpora le naročniki, zato pa je list tudi le naročnikom. „Domovina“ stane kakor dosedaj 8 kron celoletno, 4 krone polletno in 2 kroni četrtletno. Stare in nove naročnike prosimo za blagohotno vposlanje naročnine, da list redno dobé.

(„Celjsko pevsko društvo“) zažge v petek, dne 4. julija t. l., v proslavo godu slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda na Starem gradu — na prostoru g. Lipovška velik kres z umetelnim ognjem. Svirala bode polnoštevila narodna godba in združeni pevci pevskega društva zapeli bodo več krepkih zborov. Da se to slavlje v istini dostojno praznuje, pozivlje odbor „Celjskega pevskega društva“ vse zavedne celjske narodnjake — da se polnoštevilo odzovejo temu vabilu ter pohite na ta večer na slavnosten prostor. Gostilničar g. Zabukovšek poskrbel bode za dobro pijačo in jedila.

(Proti pasji steklini.) Da se ta nevarna bolezen ne razširi, se vse občine opozarjajo na to, da občinstvu povedo o nevarnostih pasje stekline in kako se ima isto v takih slučajih vesti, ter kako je v korist vsakemu posameznemu, da se ob taki priliki natančno drži tozadnih predpisov. V krajih, ki so še prosti pasje stekline, je nujna potreba, da se ima pse doma in se jih ne pusti brez nadzorstva okoli poha jati, da ne pridejo v dotiko s kakim steklim psom, ki se morebiti tje priklati. Kadar razsaja pasja steklina, je dobro, ako se vsem tujim psom ogne in se zlasti otrokom prepove take pse prijemati. Vsem občinam se je dala naslednja prepoved: V svrhu lažjega konstatiranja pasjih steklin se na podlagi cesarske naredbe od 20. aprila 1854 prepoveduje, da bi letali psi zunaj hiše ali zagrajenih delov, spadajočih k hiši, brez nagobčnika, na katerem je napisano ime in stanovanje posestnikovo in sicer na vidljiv način. „Prestopki te prepovedi se kaznujejo z globo od 200 K ali z zaporem do 14 dni.

(Odbor „Delavskega podpornega društva“ v Celju) vlijudno vabi vse svoje cenjene člane ter prijatelje istega, da se v velikem številu udeležijo zažiganja Ciril-Metodovega kresa na Starem gradu na večer 4. julija t. l. V prvi vrsti se prosijo pevci, da pridejo v obilnem številu na Starigrad ter s svojim petjem proslavijo ta narodni praznik. Po zažiganju kresa je skupni sestanek v društvenih prostorih „Delavskega podpornega društva“, kjer bode prosta zabava s petjem. Vsek stan naj pokaže, da se zaveda, torej tudi delavci pokažimo, da napredujemo.

Odbor.

(Kres) so kurili v ponedeljek celjski nem škutarji. Znani Ambroschitz (vipavski Slovenec) je imel ob tej priliki po raznih listih sestavljeno in naučeno govoranco, seveda v vsenemškem duhu, da se je še celo našemu celjskemu državnemu pravdniku zdelo preveč, ko je agitiral za gibanje „proč od Rima“. Svojo govoranco je končal jako navdušeno, da so bili vsi poslušalci vneti za svojega velenemškega govornika, ki je v svojem govoru porabil vse, da je poslušalce spravil v večjo ekstazo. — Ne pomislivši, da je sam izdajca, govoril je in bil samega sebe po zobeh, ko je rekel: „Vaško narodno izdajstvo prinaša sramoto“. — Isti večer so goreli kresovi tudi po vseh bližnjih in oddaljenih gorah; zbrani nemškutarji so mialili seveda, da je to bilo v večjo čast matere „Germanije“. — Rečemo samo, da so se jako motili; naše ljudstvo je že zažigalo kresove, ko ni bilo o Nemcih v naših krajih še niti duba ne sluha.

(Rudolledstvo.) G. Ivan Pospišil, „magister pharmaciae“ v Celju je dobil dovoljenje, da sme v celjskem okraju v teku enega leta zasledovati rudo.

(Slovenski denar) diši nemščarskemu mi zarju Naakotu; ta ponuja namreč slovenskim

strankam rolete in drugo hišno opravo. — Mi slimo, da so naši ljudje že toliko zavedni, da bodo vedeli, kje imajo nabaviti svoje potrebščine. — Znano je, da imata Sinkovič in Stojan tudi solidno in ceno blago!

(Spodnještajarski socijalni demokratje) so imeli predzadnji dve nedelji 8. in 15. t. m. več javnih ljudskih shodov. Dne 8. t. m. je bil tak shod v Celju; poročal je sodrug Steinbauer iz Gradca. Dnevni red je bil: 1. petdeset milijonov za nove topove; 2. volilna reforma v štajarski deželni zbor. Govorilo se je v znak enakopravnosti samo nemški. V Sevnici in v Šoštanju je govoril sodrug Linhard iz Ljubljane, dnevni red je bil isti. Nadalje se je vršil ljudski shod tudi na Laškem, kjer je poročal Čobal. Da ni spodnještajarska socijalna demokracija enako pravična napram vsem jezikom, je stara stvar in da zlasti slovenski jezik zametuje, je pač slab dokaz za njeno pravičnost. To se je pokazalo zopet pri teh shodih, zlasti v Celju in na Laškem. To so bili navadni nemški shodi, ki so se vršili po najbolj zagrizenih nemških gostilnah. Zdi se nam, da se naša socijalna demokracija že pripravlja na bližajoče se deželnozborske volitve, a pričakovati je, da se bode ta stranka tudi to pot korenito opekla.

(Premiranje konjev.) C. kr. družba za deželno konjerejo na Štajarskem priredi dne 30. julija 1902 v Žalcu premiranje konj za okraje Gornjigrad, Slov. Gradec, Vransko, Celje, Sevnica, Šoštanj in Konjice. Premovanje se začne točno ob 9. uri zjutraj. Darila je poslala vlada in okrajni zastopi.

(Savinjsko učiteljsko društvo) ima svoj redni občni zbor dne 3. julija t. l. ob 3. popoldne na Grobljah z že znanim sporedom. Vsi tovariši in tovarišice blagovolijo naj se zanesljivo in polnoštevilo udeležiti zborovanja. Gostje so nam dobro došli.

(Na Vranskem) je razpisana učiteljska služba na ondotni petrazrednici. Ker je učiteljsko mesto v drugem plačilnem razredu in bo v jeseni otvoreno krasno novo šolsko poslopje, vabi se slovensko učiteljstvo, da kompetuje za to mesto, katero bo oddano definitivno oziroma tudi provizorično. Rok do 15. julija.

(Na Laško) je prišlo v kopališče do 15. t. m. 48 strank s 146 osebami.

(Streln.) Dne 16. junija t. l. okoli poldne vdarila je strela v hišo Franca Pavlinca, kmeta na Brdem pri Planini. — Pogorelec je bil zavarovan samo za 800 kron, škoda pa cenijo na 1200 kron. Da ni prišla na pomoč o pravem času požarna bramba, bi bila pogorela vsa vas.

(Odlikovanje.) Gosp. Jurij Peharda, usnjarski pomočnik pri g. Ferdinandu Goričanu, usnjarskem mojstru pri Velikonedelji ter od velikonedeljske obrtne zadruge dobil je v priznanje svojega zve stega in nepretirganega 26 letnega službovanja pri enem in istem mojstru, dne 1. junija t. l. od štajarskega obrtnega društva srebrno medaljo, medtem ko je bil že pred sedmimi leti od ravno istega društva odlikovan z bronasto medaljo. — Želeti bi bilo, da bi taki pridni in zvesti pomočniki dosti posnemalcev našli.

(Požar.) Pri Sv. Marjeti na Dravskem polju v župniji Št. Janž je vničil požar včeraj teden šest gospodarskih poslopij. Na lice mesta so prihiteli požarne brambe iz Št. Janža, Maribora in Rače ter vstavile nadaljno nesrečo.

(Mrtvo truplo) z ranami na glavi so našli v torek dne 24. t. m. na levem bregu Drave pri Brestenicah. Sodnija, ki se je podala popoldne na lice mesta, bo dognala, ali je dotični pone srečenec, ali je bil pa umorjen.

(V Marenbergu) je bila v nedeljo birma; vsenemški občinski zastop se je seveda skril in ga ni bilo k sprejemu mariborskega knezoškofa. „Vsaka sila do vremena“!

(Okrajne šolske konference) za šolske okraje Mariborska okolica, Slovenja Bistrica, Sv. Lenart se vršijo v četrtek 3. julija t. l. Dan pozneje se vrši konferenca nadučiteljev za iste okraje v Mariboru.

(Učiteljski tečaji v Ljubnem.) Kakor se poroča, se je k tem tečajem že oglasilo okrog 150 učiteljev, in se bodo zato predavanja gotovo vršila.

(Poštni sel.) S 1. julijem t. l. se upelje pri poštnem uradu pri Sv. Tomažu pri Vel. Nedelji služba poštne sela za več bližnjih vasi, ki jih bo poštni pot obhodil trikrat na teden.

(Obešenec.) Kot se poroča, so našli v bližini Marenberga v gozdu delavca Blaža Mathias iz Marenberga obešenega. Vzrok samomoru je neznan.

(Podravska podružnica „Slov. planinskega društva“) otvori novo pot k slapu „Šumik“ v v nedeljo 6. julija in vabi svoje cenjene ude in prijatelje k obilni udeležbi. Odhod iz železniške postaje v Rušah ob 6. uri 20 minut po prihodu mariborskega poštne vlaka. Kdor nima zjutraj ugodne zveze, se lahko pripelje prejšnji večer in tukaj prenoči. Iz Šumika gredo izletniki na Smolnik, kjer bode skupni obed ob 1. uri. Izlet se preloži samo o zelo neugodnem vremenu na prihodnjo nedeljo.

(Zrelostni izpit na mariborski gimnaziji) se je vršil od 23. do 26. t. m. Udeležilo se ga je 23 učencev z jako dobrim in povoljnim vspehom. Z odliko je dovršilo izpit šest učencev, med temi je pet Slovencev in sicer: Ban Adam, Kidrič Franc, Monetti Franc, Ozimič Josip in Pečovnik Adolf; trije učenci bodo izpit čez dva meseca, vsak iz ednega predmeta ponovili, vsi drugi so dobili dobra spričevala sprvim redom.

(Na c. kr. učiteljsku v Mariboru) so bili pri letošnjem zrelostnem izpitu aprobirani štirje slovenski abiturienti: gg. Janko Bračko iz Negove, Rihard Pestevšek iz Slivnice, Ferdo Sprager iz Maribora in Emil Vrščič iz Ljutomer.

(Draga vožnja.) Bogat dunajski bankir je v sredo na poti iz Trsta na Dunaj, na mariborskem kolodvoru izstopil iz vlaka, da izpije čašo čaja, med tem pa je vlak odhitel naprej. Ker pa je imel bankir na Dunaju nujne opravke in se je bal izgub, je naročil za-se posebni vlak Veljal ga je 720 K in je vozil tako hitro, kakor je v Avstriji sploh dovoljeno. Čaša čaja ga je torej veljala 720 K.

(Proti toči.) Posvetovanje glede streljanja proti nevihti je sklicalo poljedelsko ministrstvo za dni 20—25. julija t. l. v Gradec.

(Novorojenca vrgla prašičem.) 19 letna dekla Schmölzer je bila pred porotniki v Gradcu obsojena na pet let težke ječe, ker je svojega otroka razsekala in vrgla prašičem.

Deželni zbori.

Štajarski deželni zbor je imel v soboto svojo deveto sejo. Nemški poslanci se bahajo sicer, da mnogo store v korist svojim volilecem. Kakšna je ta njihova pridnost se razvidi iz tega, da ni bilo mogoče dolgo zborovati, ker ni bilo navzočih dovolj poslancev. Ko je bila zbornica sklepčna, je poslanec Hagenhofer vložil predlog za ureditev lovske pravice. V petek je deželni zbor sklenil, da se ne zvišajo deželne doklade, temveč ostanejo še četrta leta tako visoke kot do zdaj.

V soboto se je v istrskem deželnem zboru vršila volitev v odseke. Med italijansko večino in slovensko-hrvatsko manjšino so se v tej zadevi vršila pogajanja. Italijani so slovensko-hrvatski manjšini hoteli prepustiti v vsakem odseku eden (1) mandat, a le pod naslednjimi pogoji: 1. Hrvati in Slovenci morajo v odseku govoriti italijanski, 2. vse predloge morajo spisati italijanski in 3. morajo tudi v zbornici govoriti italijanski v vseh stvareh, o katerih se je razpravljalo v odsekih. Slovenski in hrvaški poslanci so bili pripravljeni sprejeti prva dva pogoja, le tretji pogoj so odklonili. Vsled tega je italijanska večina volila v vse odseke samo Italijane in ni slovensko-hrvatski manjšini nobenega mandata dala.

V goriškem deželnem zboru je bilo v soboto overovljena izvolitev slovenskega naprednega poslanca dr. Trešča. Slovenski klerikalci so glasovali zoper overovljenje. V nadaljnjem teku se je bilo rešenih več predlog.

V tirolskem deželnem zboru je bil v četrtek v razpravi nujni predlog italijanskega poslanca dr. Brugnerja, ki je zahteval, naj se izvoli ustanovni odsek 13 članov, ki naj tekom osmih dni izdelajo predloge ureditve avtonomijskega vprašanja. Temu predlogu so pritrdili

tudi Nemci pod pogojem, da se bo varovala edinstvo dežele in interesi nemštva v južnem delu Tirol. Italijanski predlagatelji so pritrdili prvi zahtevi, ob ednem pa zahtevali ustanovitev posebnega oddelka deželnega odbora in deželnega šolskega sveta s sedežem v Tridentu. Nemci so pritrdili nujnost predloga, pričakuje pa se še burnih sej, ker Nemci ne bodo pritrdili vsem laškim zahtevam. V soboto je bil voljen deželni odbor; izvoljena so štirje Nemci in dva Italijana. Avtonomijski odsek je izvolil svojim načelnikom dr. Kathreina.

Nižjeavstrijski deželni zbor. Finančni odsek nižjeavstrijskega deželnega zbora je že rešil ves proračun za tekoče leto in danes se je vršila razprava v zbornici.

Gornjeavstrijski deželni zbor je v soboto odobril proračun deželne zaklada za l. 1902 v znesku 3.012.100 K.

Gališki deželni zbor je sprejel v petek enomesečni proračunski provizorij.

Druge slovenske novice.

† Lavrencij Serajnik

Koroške Slovence je zadel hud udarec. Zatisnil je na veke oči eden najblažjih mož, eden onih redkih sinov Korotana, ki je vse svoje življenje posvetil mili domovini in hasku zatiranega svojega rodu, Slovencem. Lavrencij Serajnik menda ni imel sovražnika, saj pa je bil tudi blag in postrežljiv do zadnega. Visoko starost, 94 let, dodelil mu je Vsemogočni, a zemljanom je vendar prehitro prišel čas ločitve. Njegovo delo bilo je koristno; zato pa je našlo priznanje; bil je inf. prošt tinjski, vitez železne krone III. in častni občan šentjakovski v Rožni dolini. Blag mu spomin!

(Kranjski deželni zbor) je vlada radi ropotne obstrukcije dr. Šušteršiča in sodrugov, zaključila. Škoda nezborovanja zadene v prvi vrsti nedolžne kmete, ker bodo zopet zastoj čakali rešitve njih teženj.

(Staro gimnazijsko poslopje v Ljubljani) bodo kmalo podrti. S tem pade edna najimnitnejših zgodovinskih hiš; v tem poslopju se je izobraževalo nebroj naših in tujih sinov.

(Volitev v kranjsko zdravniško zbornico.) Ker je potekla triletna doba sedanjega odbora, je vlada odredila novo volitev, ki se bo vršila dne 17. julija t. l.

(Družba sv. Cirila in Metoda) namerava letos prirediti svojo veliko skupščino v Ilirski Bistrici na Notranjskem.

(Kulturno poskuševališče na ljubljanskem barju.) Na zemljiščih, ki jih je vzelo poljedelsko ministrstvo na ljubljanskem barju v najem, vspevajo tudi letos čudi zasajeni poljski sadeži dobro. S tem zasajanjem je poljedelsko ministrstvo v enem oziru barjancem lahko v vzpodbudo, da se trud in delo na njihovih zemljiščih izplača.

(Redek jubilej.) Okrajni šolski nadzornik v Črnomlju g. Anton Jeršinovič praznoval boče letos redek jubilej, namreč 40letnico, kar je učitelj in 25letnico kar je šolski nadzornik.

(Promocija.) Gosp. Robert Ogoreutz, o. kr. sodni avskultant v Novem mestu, je bil v četrtek 26. t. m. promoviran na graškem vseučilišču doktorjem prava.

(Novi most čez Savo), ki bo vezal postajo Žirovnica z Zasipom, Gorjan in Bledom na Gorenjskem se gradi. K zgradbi tega mostu je prispevalo tudi „Slov. plan. društvo“.

(Poneverjenje.) Pri gradnji bohinskega predora je bil uslužben tudi 32 let stari Jovič, ki je vodil račune o hrani 32 delavcev. Nedavno je pobral pri delavcih denar, v celam 236 kron in pobegnil s tem zneskom.

(Neureča.) 76letna Mar. Tavčar iz Skotje Loke je ob Sori padla na nek kamen in se smrtne pobila.

(V Krki je utonila) 26letna Angela Zrimšek iz Vidma. Pri pranju perila jo je vrgla božjast v vodo.

(Utonil je) v Rinži na Kočevskem pri Kopanju blizu kočevske opekarne dne 22. t. m. 18letni rudar Val. Kajtna iz Sevnice. — Potegnili so ga mrtvega iz vode.

(Cerkniško jezero) je bilo druga leta ob tem času že navadno suho, letos pa je vsled vednega deževja še napolnjeno tako, da je jezerska gladina še precej visoka.

(Kaj dela žganje.) Krznar S. Rot in njegov pomočnik S. Pogernič sta se vozila pijana skozi Milštata na Koroškem. Vsled pijanosti nista mogla zdržati konja, ki se je splašil in prekučnil voz. Rot je s prebito črepinjo obležal mrtve, njegov pomočnik je težko poškodovan.

(Štrajk v Trstu.) V Trstu so štrajkali prošli teden mesarski pomagači, a so stavko takoj ogustili. Sedaj so pa začeli štrajkati tramvajski uslužbenci; — gibljejo pa se tudi šivilje, — tudi strežnice v tržaški bolnišnici s svojim stanjem niso zadovoljne.

(Zavod sv. Nikolaja v Trstu) je imel nedavno svoj občen zbor. Iz tajničnega poročila posnemamo, da je od ustanovitve zavoda, to je od oktobra 1898, pa do konca leta 1901 bilo sprejetih v zavod 1783 deklet. Lani je bilo sprejetih v zavod 259 Kranjci, 226 Primorci, 128 Štajarci, 62 Korošci in 62 drugih Slovanov. Te številke so jasen dokaz, da zavod napreduje in da se dekleta same zavedajo dobrot istega.

(Tržaški namestnik) grof Gočss odstopi menda že v kratkem in sicer iz ozirov na splošni štrajk in dogodbe meseca februarja. Naslednik njegov postane najbrž dvorni svetnik v ministrstvu Simonelli, ki je zadnje dni od sekcijskega svetnika postal ministerjalni svetnik.

(Občinske volitve) v Gorici so se vršile v III. razredu v torek. Od gospodovalne, židovske liberalne stranke je prodrl v tem razredu samo eden kandidat, z dvema drugima kandidatom pa je zmagala stranka nezadovoljnih. — Volilci se po veliki večini volitev niso udeležili.

(V Opatiji) je bilo od 1. septembra 1901 do vstetega 18. junija 1902 skupno 13.464 oseb. Od 12. junija 1902 do vstetega 18. junija je prirastlo 169 oseb. Dne 18. junija 1902 je bilo navzočih 729 oseb.

Politični pregled.

(Odprava diet drž. poslancev.) Avstrijska vlada baje namerava v jesenskem zasedanju predložiti državnemu zboru zakonski načrt, s katerim se odpravijo diete drž. poslancev. Mesto diet pa se določi poslancem letna plača, ki bo mnogo višja kot dosedanje diete. Tudi predsednik in poslanec v delegacijah se prijemki zvišajo.

(Nagodbena pogajanja.) Po vseh dosedanjih znamenjih moremo soditi, da na nadaljevanje razprav o nagodbi in carinskem tarifu med obojestranskima vladama v bližnjem času nihče ne misli. Ogrski ministrski predsednik se je mudil menda že te dni na Dunaju, da je poročal cesarju, predno odide na počitnice v ISI, kako pogajanja stoje. S Körberjem se ni nameraval sniti, vsaj tako poroča nek mažarski list. Pogajanja stoje menda slabo, ker je ogrska vlada sklenila, da se ne premakne raz naslednjega stališča: Nagodba mora obstojati še nadalje nespremenjena tako kakor doslej; avtonomni carinski tarif se ima določiti na podlagi, da bodo ogrski surovinski izdelki deležni še večje zaščite kakor doslej. Uradni list dunajske vlade piše, da je brez znanja in privoljenja dunajske vlade prodrla v javnost vest, da so bile odpovedane trgovske pogodbe.

(Avstrija in Ogrska.) Uradna lista avstrijske in ogrske vlade objavita še te dni odlok cesarjev, s katerim se določi kvota, to je prispevek za potrebe obeh državnih polovic, za eno leto, t. j. od 1. julija 1902 do 30. junija 1903 po smislu dogovora avstrijske in ogrske deputa-

cije. 65,6% za Avstrijo in 34,4% za Ogrsko; torej ne bo prišlo do gospodarske krize med obojestranskimi polovicama, ker končne odločitve ne povzročita avstrijski ne ogrski ministrski predsednik, ampak cesar.

(Italijanska zbornica) se je po daljših počitnicah te dni zopet otvorila, torej ravno v začetku najhujše vročine. Te dni se je vršila neka jako burna seja, ki ni bila drugega, nego vrsta spopadov. Ministri so zmerjali poslance, poslanci pa ministre, vsa zbornica pa je kot v kornu ploskala deloma ednemu, deloma drugemu. Zato pa se zakoni sprejemajo kar brez razprave, ker poslanci komaj čakajo, da bodo mogli zopet pobegniti iz zbornice. — Laški železničarji so nameravali splošen štrajk, ki je končal s popolno zmago štajkajočih. Te dni se je sprejel v zbornici zakon, s katerim se poviša plača železniškemu osebju. V svrhu pokritja nastalih stroškov donasala bode država 10.168.258 železniška uprava pa 12.911.388 lir — skupaj 23.080.246 lir. Vsled tega poviša se pristojbina tovornih vozovnih listov.

(Bolezen angleškega kralja.) Angleški kralj je po poročilih vedno bolj zdrav. Strah za njegovo življenje se je zmanjšal, ker zdravniki konstatirajo, da kraljevo stanje gre na boljše. Vendar pa kralj še ni izven nevarnosti, ter se celo govori, da ima kralj raka. Vse svečanosti razun onih, ki so bile prirejene na korist siromakov, so preložene na mesec oktober, ko se ima kronanje vršiti, ako kralj ozdravi.

(Rusija.) V Petersburgu se baje snuje nemška agentura, katere namen je, širjenje člankov zoper Poljake. Glavna oseba v tej organizaciji je neki Nemec Stadler, človek mračne preteklosti, ki je bil v službi politične policije na Pruskem, potem pa civilni policist v Berlinu. Ta Stadler živi v Rusiji pod krivim imenom. Tudi prej je že „de-loval“ v Rusiji in sicer pod raznimi krivimi imeni Stein, Müller i. dr. Rusko redarstvo je opozorjeno na to novo nemško protipoljsko počenjanje.

(Zoper anarhiste.) Amerika je bila doslej zavetišče anarhistov. Tam so imeli svoja društva, svoje klube ter se javno pripravljali na delo. Umor Mac Kinleya pa je tudi Američanom odprl oči, da so na svojih prsih gledi gada najnevarnejše vrste. Zato pa je zbornica Zedinjenih držav s 175 glasovi proti 38 sklenila zakon proti anarhizmu. Novi zakon določa smrtno kazen za one, ki bi kot anarhisti morili ali v besedi ali spisih hujskali k umoru, ter bi se tak umor res izvršil. Potemtakem bodo v Ameriki poslej usmrčeni anarhisti-morilci in anarhisti-hujskači. Ta zakon je gotovo strog.

(Južna Afrika.) Bivši irski poslanec Davitt, ki je živel tekom vojne v Južni Afriki, je izdal knjigo „Boj Burov za svobodo“, v kateri hvali inozemske prostovoljce, ki so pomagali Burov, ter zlasti Francoze in Ruse. Ruski vojuni so bili izvrstni. Davitt trdi, da je bil Delarey najboljši burški vodja. Roberts bi bil izgubljen, ako bi bil Delarey pri Paardebergu nadpoveljnik. Dewet je postal nadpoveljnik Oranžcev samo zato, ker je bil njegov prednik Ferreira ustreljen. Ustrelil ga je Bur, ker je mislil, da je dotičnik Anglež. Krüger je prepovedal uničiti angleške ladje s torpedovkami, Joubert pa ni dovolil streljati na Ladysmith z dinamitom, Joubert niti tega ni dovolil, da bi se na bežeče Angleže streljalo. To se mu je zdelo nekrščansko. Tudi Botha je bil mehkosrčen in blag. Vojna se je nehala le radi prevelike utrujenosti Burov, ki niso skoro nikdar spali in so le stradali.

Razne stvari.

(Promocija.) Dne 14. t. m. je bil na vse učilišče v Pragi promoviran doktorjem prava g. Milan Goršek iz Ruš na Pohorju.

(Izseljevanje iz Evrope.) „Hamburger Amtswandererbekörde“ je objavila statistiko, po kateri se je čez Hamburg izselilo majnika meseca 11.963 moških in 5521 žensk na 75 bark. Bilo je med njimi 2030 Nemcev, 12.796 oseb je od potovalo v Združene države Amerike, 2906 v angleško Severno Ameriko, 36 v Mekiko in

Najboljše vrste gumi za cepljenje vinskih trt

se dobi v trgovini Dragotina Hribarja v Celju.

